

Vogelkoppenknipsels

Nummer 54

Verzameld door Wim Smeets

In deze rubriek vindt u samenvattingen van artikelen met in de kop een vogelnaam of een vogelaanduiding. Deze artikelen verschenen in de maanden maart en april 2009 in Nederlandse dag-, week- en huis-aan-huisbladen.

Stadsmerels zingen vroeger

De Telegraaf, 6 maart 2009

Merels die in de stad wonen, beginnen

vroeger op de dag met zingen dan hun soortgenoten op het platteland. Deze stadsvogels willen het lawaai van de spits vermijden want door al het verkeer dat voorbij raast, zijn ze bijna niet meer te horen voor hun soortgenoten. Dit is gebleken uit onderzoek door de cognitiewetenschapper Jelle Zuidema van de Universiteit van Amsterdam. Volgens Jelle heeft vogelzang helemaal niets met taal uit te staan. Het is alleen bedoeld om vrouwtjes aan te trekken en mannetjes af te schrikken.

Over hetzelfde onderwerp een artikel in Het Parool van 14 maart 2009.

Helmonders opgepakt wegens illegale vogelhandel

Eindhovens Dagblad, 7 maart 2009

Twee Helmonders van 58 en 59 jaar zijn kortgeleden aangehouden op verdenking van illegale vogelhandel. In diverse volières in Helmond werden in totaal 56 beschermde vogels in beslag genomen, waaronder karekieten, Nachtegalen en Sperwergrasmussen. De arrestatie van het duo volgde op een maandenlang onderzoek naar het illegale bezit en illegale handel van beschermde inheemse vogels. Er waren bij de politie Brabant Zuid-Oost gerichte aanwijzingen binnengekomen over deze praktijken.

Nachtegaalzang werkt 's nachts best

NRC Handelsblad, 10 maart 2009

Als de Nachtegalen 's nachts zingen, trekken hun vrouwtjes eropuit om hun zangkunst te beoordelen. Als diezelfde Nachtegalen hun lied 's ochtends vroeg aanheffen, krijgen deze van de vrouwtjes geen aandacht. Dan reageren andere nachtegaalmannetjes op het gezang die proberen hun territorium in te nemen. Vrouwelijke Nachtegalen blijken vooral 's nachts actief: tussen één en vier uur vliegen zij bijna een kilometer. De rest van de dag zitten ze stil. Dit blijkt uit onderzoek van ecologen van het Nederlands Instituut voor Oecologisch Onderzoek.

Roekenridders ragen IJlster boomtoppen

Leeuwarder Courant, 11 maart 2009

Roeken veroorzaakten vorig jaar veel overlast in de Stadslaan in IJlst. Daarom helpen vier roekenridders de beschermde vogels met verhuizen. Eind november vorig jaar zijn de nesten van de Roeken verplaatst naar bomen langs de spoorlijn in de gemeente Wymbritseradiel, enkele honderden meters van hun oude stek. Achttien stuks zijn voorzichtig uit de toppen gezaagd en stevig in nieuwe Essen bevestigd. Als de vogels proberen op de oude plaats weer nesten te maken, worden deze in aanbouw zijnde nesten weggehaald. Hiervoor is toestemming verkregen van het ministerie van Landbouw, Natuur

en Voedselkwaliteit. Over hetzelfde onderwerp een artikel in de Leeuwarder Courant van 13 maart 2009.

Stroppers van kievitseieren

De Telegraaf, 12 maart 2009

De politie in het Gelderse Hedel heeft drie Friezen aangehouden die 62 kievitseieren hadden geraapt. Nadat de politie was getipt dat enkele mannen bezig waren met het zoeken van kievitseieren, troffen agenten inderdaad het trio aan. In hun auto werd een doosje gevonden met daarin de geraapte kievitseieren.

Vooroordelen plagen Aalscholver

Leeuwarder Courant, 13 maart 2009

De Aalscholver doet zijn naam weinig eer aan. Hij eet amper paling en wordt door beroepsvissers ten onrechte als zondebok aangeduid voor de achteruitlopende aalstand. Een Aalscholver eet per etmaal vierhonderd tot vijfhonderd gram vis en 70% daarvan is Pos. Deze vissoort is voor beroepsvissers totaal oninteressant. Van het dieet van de Aalscholvers bestaat hooguit 1% uit aal. Voor palingvissers zijn twaalfduizend aalscholverparen geen serieuze rivalen. Alleen de Baars is een vissoort die zowel bij de beroepsvissers als bij de Aalscholvers populair is. De vogels kunnen hier enig effect op de vangsten hebben omdat zij jonge en kleine Baarsjes eten die daardoor niet verder kunnen groeien tot zij geschikt zijn voor de consumptie. Door bijvangst in de fuiken van de vissers zelf sneuvelt meer jonge Baars dan door Aalscholvers.

Over hetzelfde onderwerp (red. zie eerder *het Vogeljaar* 56 (6): 256-263) een stortvloed aan artikelen, onder andere in het Noordhollands Dagblad van 13 maart, De Telegraaf en Het Parool van 14 maart, de Volkskrant en het Noordhollands Dagblad/Schager Krant van 16 maart en het NRC Handelsblad, het Reformatorisch Dagblad en Trouw van 17 maart en in Trouw van 26 maart 2009.

Zorgen om explosieve groei ganzen

Leeuwarder Courant, 14 maart 2009

In de tien jaar die de vereniging Guozze-krite aan gedogen doet, is het aantal ganzen minimaal verviervoudigd. Ze blijven bovendien veel langer. Er zit nogal wat oud zeer bij de deelnemende boeren,

vooral over de hoogte van de vergoedingen voor de ganzenopvang. Het probleem is dat de huidige vergoeding een plafond kent. Er is maximaal € 240,- per hectare aan vraatschade te verdelen, ook al zit de betrokken boer in een gebied waar hij veel meer aan gras kwijt is. Dat is vooral in de betere ganzengebieden het geval. In de nieuwe regeling wordt de maximale vergoeding € 800,- per hectare, wat aanleiding kan zijn voor een aantal boeren om toch weer in te tekenen op de regeling. De Europese Commissie moet de nieuwe regeling nog goedkeuren.

Vorst is IJsvogel fataal

De Telegraaf, 17 maart 2009

Meer dan de helft van de in Nederland levende IJsvogels heeft de afgelopen winter niet overleefd. Door de lange vorstperiode was hun voornaamste voedsel, vis, onbereikbaar en hebben zijn massaal het loodje gelegd. IJsvogels eten het liefst kleine visjes en andere waterdierpjes en ze zijn gebonden aan beekjes en andere kleine stromen. In grotere wateren komen zij moeilijker aan voedsel. Kleine wateren vriezen snel dicht en het ijs blijft er langer liggen.

Y1YYYY, de beroemdste Grutto van Friesland

Leeuwarder Courant, 17 maart 2009

Vijf keer geel. De kleurringen aan haar poten maken het gruttovrouwtje dat in de Workumerwaard als eerste werd geringd, heel herkenbaar. Het is het zesde jaar dat onderzoekers haar kunnen volgen. In de eerste helft van maart kwam ze weer

binnen in Friesland en vestigde zich op het voor haar bekende perceel aan de zuidrand van het Giele Strân (Geele Strand). Driemaal in de afgelopen periode van vijf jaren broedde zij hier succesvol. Verder blijkt dat zij steeds later tot broeden komt. In 2004 was dat nog op 6 april, vorig jaar was dat pas op 4 mei. Ook het gewicht van de eieren neemt af met vier procent in zes jaar tijd. Het zijn verschijnselen die zich bij Grutto's vooral voordoen in de Workumerwaard. Het lijkt erop dat het oorspronkelijke broedgebied steeds minder geschikt wordt. Van de Grutto's die zich vestigen in de Workumerwaard, komt slechts zestig procent aan broeden toe.

Bil is oudste Tureluur

Noordhollands Dagblad, 19 maart 2009

Negentien jaar geleden ringde Kees Bil op Wieringen een tureluurkuiken. Hij noemde hem Bil. De vogel leeft nog steeds en staat intussen te boek als de oudste Tureluur van Nederland. De krasse knar keerde onlangs terug uit Afrika, van de kust van Mauretanië, hier ongeveer vierduizend kilometer vandaan en werd op de plas dras staande ijsbaan van Westerland enthousiast begroet door vogelaar Wim Tijssen. Deze nam enkele jaren geleden het ringen op Wieringen over van Kees Bil.

Veel Lepelaars

Leeuwarder Courant, 21 maart 2009

Met 248 nesten bereikte de Lepelaar een record op de Boschplaat, Terschelling. De Aalscholver doet het goed op de Groede

Vorst wordt IJsvogel fataal.
Foto: Wim Smeets.

Kauwen volgen blikken van mensen en soortgenoten.
Foto: Wim Smeets.

evenals de Velduil, waarvan zijn maar liefst vijf territoria zijn vastgesteld. Dat is tien procent van de Nederlandse broedpopulatie. Het aantal Bruine Kiekendieven is iets teruggelopen terwijl van de Blauwe Kiekendief nog slechts één paartje over is.

Trekvogels keren minder vaak terug
Algemeen Dagblad, 23 maart 2009

Elk jaar komen er minder trekvogels uit hun overwinteringgebieden terug naar Nederland. Sommige soorten zoals de Grote Karekiet en de Woudaap zijn de afgelopen dertig jaar zelfs met negentig procent teruggelopen. Ook typisch Hollandse vogels als de Boerenzwaluw en de Grutto zijn in die periode in aantal gehalveerd. Eén van de oorzaken is de intensivering van de landbouw in de gebieden die tijdens de trek worden gepasseerd. Daarnaast is er nog de jacht onderweg (red. zie *het Vogeljaar* 56(1): 33, met 13.274 Grutto's door jagers in 2006). In hun overwinteringgebieden krijgen zij te maken de gevolgen van woestijnvorming en het kappen van tropische bossen. Van de 119 vogelsoorten die vanuit Europa naar Afrika trekken is veertig procent de laatste dertig jaar sterk in aantal achteruit gegaan.

Over hetzelfde onderwerp een artikel in de Nieuwsbode van 25 maart 2009.

Meer geld nodig voor weidevogels
Noordhollands Dagblad, 3 april 2009

De daling van het aantal weidevogels in Noord-Holland moet een halt worden toegeeroepen. De provincie Noord-Holland

ziet zelfs mogelijkheden voor een toename van de weidevogels, met name in de natuurgebieden Laag Holland en Amstelland. Daar is wel meer geld voor nodig dan de 5,2 miljoen euro die Noord-Holland momenteel beschikbaar heeft. Noord-Holland wil een hogere bijdrage van het Rijk, omdat de provincie 'Europees en landelijk gezien een belangrijke verantwoordelijkheid voor weidevogelpopulaties' heeft. Vijftien procent van alle Europese Grutto's broedt in Noord-Holland. Het provinciebestuur wil het weidevogelbeheer in de komende tijd anders gaan regelen. Er wordt alleen nog geld gestoken in gebieden die geschikt zijn voor weidevogels. Er is een tekort aan beheerders voor 8700 ha. Bovendien is de beschikbare hoeveelheid 'kuikenland', waar genesteld wordt, te krap. In Noord-Holland moet daar nog 2800 ha bijkomen om te garanderen dat vogelgezinnen genoeg te eten krijgen. Wat betreft de zeer kritische soorten – Kemphaan, Watersnip en Zomertaling – zet Noord-Holland in op behoud en verbetering van de leefgebieden voor deze soorten.

Kauwen volgen de blikken van mensen en soortgenoten

NRC Handelsblad, 4 april 2009

Kauwen letten bijzonder goed op waar mensen naar kijken. Zo kunnen ze eten vinden onder een beker wanneer een mens er met zijn ogen naar wenkt. Dat komt doordat Kauwen een natuurlijke neiging hebben om op elkaars ogen te letten, opperen gedragsbiologen Auguste von

Bayern en Nathan Emery uit Cambridge. Dat verklaart ook waarom Kauwen opvallende ogen hebben: de iris is wit en dat is bijzonder voor vogels. Dat ze andermans ogen volgen is typerend voor dieren met een grote sociale intelligentie.

Rode vlek van meeuw is ook voor partner onweerstaanbaar

NRC Handelsblad, 12 april 2009

De rode vlek die volwassen meeuwen hebben op hun snavel, doet meer dan gebedel oproepen bij meeuwekuikens. Ook de ouders reageren erop: hoe groter de vlek van hun partner, des te actiever voeren zij hun jongen. De rode vlek op de gele snavel van de Zilvermeeuw is een schoolvoorbeeld in de gedragsbiologie sinds de Nederlander Niko Tinbergen er Nobelprijswinnend onderzoek naar deed. Tinbergen beschreef in 1950 hoe meeuwekuikens instinctief reageren op de vlek. Maar er is meer in het spel rond de rode vlek. Volgens Spaanse biologen lezen volwassen meeuwen elkaars kwaliteiten af aan de vlek. Zij verfden de rode vlek van een van de partners groter of kleiner bij Geelpootmeeuwen. Voor kuikens maakte dat niet uit, in tegenstelling tot wat Tinbergen vond. De partner van een geverfde meeuw trok wel zijn conclusies. Was de vlek vergroot dan braakte de partner twee keer zo vaak eten op voor het jong. Bij een verkleinde vlek gebeurde er iets anders: de partner liet het aantal keren braken afhangen van het aantal pikken van het jong.

Aardappelboer vangt met regenjas gier

Leeuwarder Courant, 28 april 2009

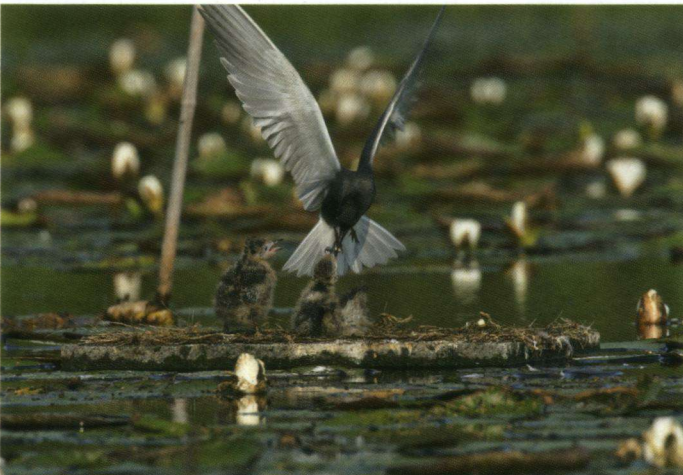
Een hongerige Rùppelsgier landde op het terras van aardappelboer Alco de Jong op de Nieuwebildtdijk in Ureterp. De vogel landde op het terras en had bijzonder veel aandacht voor een speelgoedeendje aan de andere kant van het glas van de schuifpui. In plaats van een hapje kreeg de uit België ontsnapte exoot een oude regenjas over zijn hoofd. De vogel werd overgebracht naar het vogelopvangcentrum De Flügelhelling. Bakken met eendagskuikens hielpen de hongerige vogel er weer bovenop. De vogel werd later opgehaald door de eigenaar die een roofvogelshow verzorgt in het Vlaamse Wechelderzande.

Nestvloten voor sterns

De Telegraaf, 29 april 2009

Op de vele vaarten rondom Reeuwijk zijn nestvloten uitgezet voor de tijdelijke bewoning door Zwarte Sterns. De populatie van de Zwarte Stern is sinds de jaren vijftig met negentig procent afgenomen van 15.000 naar 1.200 paartjes. De Zwarte Sterns broeden op het water en dan liefst op waterplanten als Krabbenscheer. Omdat deze planten vanwege de watervervuiling steeds minder voorkomen worden overal vlotjes uitgelegd om de vogels een alternatieve nestgelegenheid te bieden. In 2006 broedde zelfs meer dan 95% op kunstmatige nesten.

■ Wim Smeets, Bachlaan 111, 3752 HG Bunschoten, (033) 298 31 47, smeets.foto@casema.nl.

Nestvloten voor sterns.
Foto: Wim Smeets.